

Õppekava nimetus	Täienduskoolitus tööks psüühikahäire ja intellektipuudega vanemaga perelepituse erijuhtumi protsessis		
Õppekavarühm	Sotsiaaltöö ja nõustamine		
Õppekava koostamise alus	Riikliku perelepitusteenuse seadus, Sotsiaalkaitseministri määrus perelepitaja koolitused (2022)		
Õppekeel	Eesti		
Õppe eesmärk	Koolituse läbinud osaleja mõistab psüühikahäire või intellektipuudega vanema eripärasid ning oskab perelepitust psüühikahäire ja intellektipuudega vanemaga läbi viia.		
Sihtgrupp	Riikliku perelepitusteenuse osutajad, Sotsiaalkindlustusameti perelepitusteenuse koordinaatorid		
Õppe alustamise tingimused	Perelepitajal on läbitud riikliku perelepitaja baaskoolitus ning sooritatud perelepitaja eksam.		
Õppe maht ja ülesehitus (akadeemilistes tundides)	Õppe kogumaht akadeemilistes tundides:	60	
	sh auditoorse töö maht akadeemilistes tundides:	56	
	sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides:	0	
	sh iseseisva töö maht akadeemilistes tundides:	4	
Õpiväljundid	Koolituse lõpuks õppija: • mõistab peamisi psüühikahäire ja intellektipuude tekkepõhjuseid ning psüühikahäire peamisi ilminguid; • mõistab peamisi psüühikahäire ja intellektipuudega vanema väljakutseid perelepituse protsessis; • loob vajalikud eeltingimused psüühikahäire või intellektipuudega vanemaga suhtlemiseks; • rakendab psüühikahäire ja intellektipuudega vanemaga suhtlemisel sobivaid tehnikaid sh reguleerib suhtlust, juhib ja vahendab läbirääkimist psüühikahäire ja intellektipuudega vanema osalusel; • hindab ja põhjendab, millal ei ole lepitusprotsessi läbiviimine takistavate tegurite tõttu võimalik; • viib läbi lepitusprotsessi psüühikahäire ja intellektipuudega lapsevanemaga ning rakendab vajadusel kaaslepitust.		
Õppesisu	Täienduskoolitus moodustab eesmärgistatult ja sobivate õpimeetodite abil terviku ning annab õppijale psüühikahäire ja intellektipuudega vanemaga töötamiseks praktilised tööriistad. I moodul: Psüühikahäire ja intellektipuue – müüdid, eelarvamused ja peamised tekkepõhjused. Maht: 8 akadeemilist tundi. • Psüühikahäire ja intellektipuude olemus, erinevused. • Eelarvamused ja müüdid. • Peamised tekkepõhjused. • Traumakogemuse mõju.		

	II moodul: Ülevaade levinumatest psüühikahäiretest ja nende sümptomitest – kuidas neid ära tunda, millised on kaasnevad piirangud ja ressursid. Maht: 8 akadeemilist tundi. • Peamised psüühikahäired. • Psüühikahäire ja intellektipuudega kaasnevad käitumuslikud, tundmuslikud, kehalised sümptomid jt märgid. • Psüühikahäire ja intellektipuudega kaasnevad piirangud. III moodul: Psüühikahäire ja intellektipuudega vanemate peamised probleemid perelepituse kontekstis – suhtlemist takistavad ja soodustavad tegurid. Maht: 8 akadeemilist tundi. • Intellektipuudega kaasnevad väljakutsed perelepituse protsessis. • Psüühikahäirega kaasnevad väljakutsed perelepituse protsessis. • Vajalikud eelteadmised perelepitusteenuse läbiviimiseks. IV moodul: Psüühikahäire ja intellektipuudega vanemate toetamine perelepituses – suhtlemise põhireeglid, tehnikad, suhtlemiskeskonna loomine, tugiisiku (usaldusisiku) kaasamine, turvalisuse tagamine. Maht: 16 akadeemilist tundi. • Toetava ja usaldusväärse suhtluskeskkonna ettevalmistamine. • Kontakti loomine psüühikahäire ja intellektipuudega vanemaga. • Suhtlemistehnikad ja põhireeglid psüühikahäire ja intellektipuudega kliendiga. • Käitumine agressiivse, ähvardava kliendiga. • Käitumine kõrge konfliktiolukorra puhul. • Osapoolte turvalisuse tagamine perelepitusteenusel. V moodul: Perelepitust toetavad tehnikad – enesehoid, kaaslepitus ja vahelduvlepitus psüühikahäire või intellektipuudega vanemaga. Maht: 16 akadeemilist tundi, 4 akadeemilist tundi iseseisvat tööd. • Perelepitaja enesehoid ja eneseregulatsioon. • Kaaslepitus (protsessis osaleb kaks perelepitajat). • Vahelduvlepitus (<i>shuttle mediation</i>). • Tehnikate eripärad ja kasutamine perelepituse protsessis.
Õppemeetodid	Õppemeetodid kirjeldatakse hankelepingu täitmise tulemusel koolitaja poolt.
Õppekeskkonna kirjeldus	Koolitus toimub õppetöös sobivate tingimustega koolitusruumis, mis mahutab vähemalt 20 osalejat.

	Ruumi suurus ja paigutus võimaldab osalejatel ja koolitajatel vabalt liikuda ning vajadusel jaguneda gruppidesse (individuaal- ja gruppitööd, praktilised ülesanded). Koolitusruumis on olemas esitlustehnika ning püsiv internetiühendus, pabertahvel, märkmepaber ning kirjutusvahendid osalejatele. Osalejaid informeeritakse parkimiskorraldusest.
Iseseisev töö	Eneserefleksioon ja omandatud teadmiste analüüsimine ning seostamine perelepituse protsessiga.
Õppematerjalid	Õppematerjalid nimetatakse ja koostatakse hankelepingu täitmise tulemusel koolitaja poolt.
Nõuded õpingute lõpetamiseks, sh hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid	Nõuded õpingute lõpetamiseks: Koolituse lõpetamise tingimuseks on osalemine kontaktõppe moodulites 95% ning iseseisva töö nõuetekohane esitamine. Hindamismeetod: eneserefleksiooni ülesanne. Hindamiskriteerium: Iseseisev töö on nõuetekohaselt esitatud kui õppija käsitleb eneserefleksioonis täienduskoolitusel õpitut (sh käsitleb suhtlemistehnikaid psüühikahäirete ja intellektipuudega kaasnevate sümptomite ja võimalike probleemidega perelepituses) ning oskab välja tuua võimalikke probleemilahendusi, tuginedes nii olemasolevatele teadmistele kui ka praktilistele oskustele.
Õppe läbimisel väljastatav dokument (tunnistus või tõend)	Tunnistus.
Koolitaja kompetentsust tagava kvalifikatsiooni või õpi- ja töökogemuse kirjeldus	On vähemalt kolm koolitajat, kellest: - vähemalt ühel on perelepitaja väljaõpe (vähemalt 160 tunnise väljaõppe baasil) ja töökogemus perelepitajana; - vähemalt ühel on pikaajaline (s.t minimaalselt kolm aastat) töökogemus psüühilise erivajadusega inimestega viimase viie aasta jooksul; - vähemalt ühel on psühhoterapeudi väljaõpe, erialased teadmised kognitiiv-käitumisteraapiast ja psühhiaatriast või psühhiaatria alane kõrgharidus; - vähemalt ühel koolitajal on koolitusmaterjalide kokkupanemise ja vähemalt viie koolituse läbiviimise kogemus viimase viie aasta jooksul; - kõigil on pikaajaline (s.t minimaalselt kolm aastat) nõustamistöö kogemus täiskasvanutega viimase viie aasta jooksul; - kõigil on kõrgharidus; - kõigil on C1 tasemel eesti keele oskus.
Õppekava kinnitamise aeg	3. jaanuar 2024